EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2008/0140(CNS)

22.1.2009

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Arvamuse koostaja(*): Elizabeth Lynne

(*) Menetlus kaasatud komisjonide osalusel – kodukorra artikkel 47

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Parlament võttis 2008. aasta mais vastu minu raporti võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise alal Euroopa Liidus tehtud edusammude kohta (direktiivide 2000/43/EÜ ja 2000/78/EÜ ülevõtmine). Parlament tuletas selles komisjonile meelde lubadust teha ettepanek kõikehõlmava diskrimineerimisvastase direktiivi kohta, mis käsitleb puude, vanuse, usutunnistuse või veendumuste ja seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise kaotamist väljaspool tööd, selleks et täiendada diskrimineerimisvastaste õigusaktide paketti EÜ asutamislepingu artikli 13 alusel, nagu on sätestatud tema 2008. aasta tööprogrammis. Rassi ja sugu on juba käsitletud rassidirektiivis ja soodirektiivis ning me püüame käesoleva direktiivi nendega kooskõlastada.

Paljud Euroopa Komisjoni ettepanekus tõstatatud küsimused kuuluvad tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni pädevusse ja mõned on kodanikuvabaduste komisjoni ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni jagatud pädevuses.

Ainult tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni pädevusse kuuluvad konkreetsed teemad on sotsiaalkaitse, sealhulgas sotsiaalkindlustus, tervishoid ja sotsiaalsed eelised.

Jagatud pädevus on puuetega inimestele mõistliku eluaseme mittevõimaldamine, avalikkusele pakutavate kaupade ja teenuste, kaasa arvatud eluaseme, kättesaadavuse, finantsteenuste pakkumisel vanuse ja puude alusel diskrimineerimise, vanuse tõttu erineva kohtlemise puhul mõistlike abinõude võtmata jätmine ning puuetega inimeste võrdne kohtlemine ja dialoog asjaomaste sidusrühmadega.

Ettepanek võtta vastu direktiiv põhineb direktiividel 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ, mis tähendab, et direktiiv on kooskõlas Euroopa Liidu horisontaalsete eesmärkidega, eelkõige majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia ning ELi sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse protsessi eesmärkidega. Ettepanekus viidatakse olemasolevates direktiivides kasutatud mõistetele, mis on inimestele tuttavad.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2 a) Käesolev direktiiv on üks vahenditest, mille abil Euroopa Ühendus täidab ÜRO puuetega inimeste õiguste

	konventsioonist tulenevaid kohustusi ning direktiivi tuleks tõlgendada selles valguses.

Selgitus

Põhjendus selgitab seost ühenduse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni alusel võetud kohustuste ja käesoleva direktiivi ettepaneku vahel.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2 b) Kooskõlas ÜRO 2002. aasta Madridi vananemise teemalise maailmakonverentsi lõpetamisel vastu võetud poliitilise deklaratsiooni artikliga 5 lepiti kokku kinnitada kohustust igat liiki diskrimineerimise, sealhulgas vanuse alusel diskrimineerimise kaotamiseks; tunnustada, et vanemaks saades peaksid inimesed elama täisväärtuslikku ja turvalist elu hea tervise juures ning osalema aktiivselt ühiskonna majanduslikus, sotsiaalses, kultuuri- ja poliitilises elus; edendada eakamate inimeste väärikuse tunnustamist; kaotada igat liiki hooletussejätmine, kuritarvitamine ja vägivald.

Selgitus

Põhjendus kinnitab ÜRO deklaratsiooni, mis on suunatud igat liiki diskimineerimise, sealhulgas vanuse alusel diskrimineerimise tõkestamisele.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Puuetega inimeste Euroopa aasta 2003, Euroopa aasta „Võrdsed võimalused kõigile” (2007) ning kultuuridevahelise	(4) Puuetega inimeste Euroopa aasta 2003, Euroopa aasta „Võrdsed võimalused kõigile” (2007) ning kultuuridevahelise

dialoogi Euroopa aasta 2008 on rõhutanud diskrimineerimise jätkumist, aga ka mitmekülgsuse eeliseid.	dialoogi Euroopa aasta 2008 on rõhutanud diskrimineerimise***, sealhulgas mitmekordse diskrimineerimise*** jätkumist, aga ka mitmekülgsuse eeliseid.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) Seega tuleks õigusaktidega keelata diskrimineerimine usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel mitmes valdkonnas väljaspool tööturgu, sealhulgas sotsiaalkaitse, hariduse ning kaupade ja teenuste, sealhulgas eluaseme, kättesaadavuse ja pakkumise valdkonnas. Õigusaktidega tuleks sätestada meetmed, mis tagavad puudega inimeste võrdse juurdepääsu õigusaktidega hõlmatud valdkondades.	(9) Seega tuleks õigusaktidega keelata diskrimineerimine usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse ***või põhjuste kombinatsiooni*** alusel mitmes valdkonnas väljaspool tööturgu, sealhulgas sotsiaalkaitse, hariduse ning kaupade ja teenuste, sealhulgas eluaseme, kättesaadavuse ja pakkumise valdkonnas. Õigusaktidega tuleks sätestada meetmed, mis tagavad puudega inimeste võrdse juurdepääsu õigusaktidega hõlmatud valdkondades.

Selgitus

Käesolev põhjendus on kooskõlas hiljem esitatud muudatusettepanekuga mitmekordse diskrimineerimise kohta.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(9 a) Puuetega inimesteks loetakse inimesi, kellel on pikaajalised füüsilised, vaimsed, intellektuaalsed või meelelised puuded, mis võivad vastastoimes hoiakuliste või ümbritseva keskkonnaga seotud tõketega takistada nende täielikku ja tõhusat osalemist ühiskonnas teistega võrdsetel alustel.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(9 b) Tõhusat mittediskrimineerivat juurdepääsu on võimalik tagada eri vahenditega, sealhulgas põhimõttega „projekteeritud kõigile” ja soodustades puuetega inimeste abivahendite kasutamist, milleks on ka liikumise ja juurdepääsu abivahendid, näiteks tunnustatud juhtkoerad ja teised abikoerad.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(9 c) Puuetega inimesi diskrimineeritakse sageli sellega, et neil pole juurdepääsu ühiskondlikesse transpordivahenditesse ja hoonetesse ega informatsiooni- ja kommunikatsioonivahenditele. Liikmesriigid peavad võrdse kohtlemise põhimõtte jõustamiseks võtma meetmeid nendes valdkondades juurdepääsu tagamiseks.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9 d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(9 d) Tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs hõlmab takistuste ja tõkete, olgu need siis hoiakulised või

	ümbritsevast keskkonnast tingitud, kindlaksmääramist ja kõrvaldamist ning uute takistuste ja tõkete ennetamist, mis pärsivad puuetega inimeste juurdepääsu üldsusele kättesaadavatele kaupadele, teenustele ja rajatistele, olenemata takistuse, tõkke või puude laadist. Kui käesoleva direktiivi sätetest ei tulene teisiti ja olenemata takistuste või tõkete kõrvaldamiseks valitud meetmetest, tuleb võimalust mööda tagada puuetega inimestele juurdepääs samadel alustel ja tingimustel nagu puueteta inimestele. Kui juurdepääsu ei saa tagada samadel alustel ja tingimustel ja kui käesolevast direktiivist ei tulene teisiti, siis tuleb anda juurdepääsu tagamisele mõistlik alternatiiv.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(12) Diskrimineerimiseks loetakse otsest ja kaudset diskrimineerimist, ahistamist, korraldust diskrimineerida ja mõistlike abinõude võtmatajätmist.	(12) Diskrimineerimiseks loetakse otsest ja kaudset diskrimineerimist, ***mitmekordset diskrimineerimist,*** ahistamist, korraldust diskrimineerida ja mõistlike abinõude võtmatajätmist.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(12 a) Diskrimineerimine võib esineda selle tõttu, et isikul on või arvatakse tal olevat mingi konkreetne usutunnistus või veendumused, puue, vanus või seksuaalne sättumus või nende kombinatsioon, ja selle tõttu, et isik on seotud või ta

	arvatakse olevat seotud isikuga, kellel on mingi konkreetne usutunnistus või veendumused, puue, vanus või seksuaalne sättumus.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(13) Rakendades võrdse kohtlemise põhimõtet, ***mis ei sõltu usutunnistusest või veendumustest,*** ***puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest***, peaks ühendus vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 3 lõikele 2 kaotama ebavõrdsuse ning edendama ***meeste ja naiste*** võrdõiguslikkust, ***eelkõige seetõttu, et naised kannatavad tihti*** mitmekordse diskrimineerimise ***all***.	(13) ***Kuna diskrimineerimisel võivad olla mitmesugused põhjused ja*** rakendades võrdse kohtlemise põhimõtet, peaks ühendus vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 3 lõikele 2 ***ja artiklile 13*** kaotama ebavõrdsuse ***seoses soo, rassi või etnilise päritolu, puude, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste või vanuse või nende kombinatsiooniga,*** ning edendama võrdõiguslikkust***, olenemata sellest, milline on isiku soo, rassi või etnilise päritolu, puude, seksuaalse sättumuse, usutunnistuse või veendumuste või vanusega seotud tunnuste kombinatsioon. Käesoleva direktiivi sätteid rakendades peaksid liikmesriigid arvesse võtma*** mitmekordse diskrimineerimise ***probleemi.***

Selgitus

Muudatus laiendab praegust põhjendust 13, milles viidatakse naiste kogetavale mitmekordsele diskrimineerimisele, et hõlmata kõik artiklis 13 loetletud põhjused.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(15) Kindlustus-, pangandus- ja teiste finantsteenuste pakkumisel kasutatakse puude ja vanusega seonduvaid kindlustusmatemaatilisi ja *riskitegurid*. ***Kui tegurid on riski hindamisel keskse tähtsusega, ei tuleks nende kasutamist käsitleda*** diskrimineerimisena***.***	(15) Kindlustus-, pangandus- ja teiste finantsteenuste pakkumisel kasutatakse puude ja vanusega seonduvaid kindlustusmatemaatilisi ja *riskitegureid*. ***Need peaksid kajastama positiivseid muutusi oodatavas elueas ja aktiivse vananemise valdkonnas, samuti puuetega inimeste suurenenud liikuvust ja juurdepääsuvõimalusi ning ei tohiks toimida üldise*** diskrimineerimisena ***nimetatud põhjustel. Teenusepakkujapoolsel riski hindamisel tuleb järelikult põhjendada märkimisväärselt suuremate riskide leidmist, kasutades viimaseid, korrapäraselt ajakohastatud ja täpseid avaldatud statistilisi või kindlustusmatemaatilisi andmeid***.

Selgitus

Käesoleva muudatusettepaneku eesmärgiks on piirata diskrimineerimise võimalusi finantsteenustele juurdepääsul, tagades, et kõik selliste otsuste tegemisel kasutatavad andmed on läbipaistvad, autoriteetsed ja ajakohased, ning nõudes teenusepakkujatelt eeltoodu põhjendamisel objektiivsust.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Euroopa Liit on Amsterdami lepingu lõppaktile lisatud deklaratsioonis nr 11 (kirikute ja mitteusuliste organisatsioonide staatuse kohta) selgelt tunnistanud, et ta austab liikmesriikide kirikute ja usuühenduste või -koguduste siseriikliku õigusega kehtestatud staatust ega kahjusta seda ning austab samaväärselt ka filosoofiliste ja mitteusuliste	(19) Euroopa Liit on Amsterdami lepingu lõppaktile lisatud deklaratsioonis nr 11 (kirikute ja mitteusuliste organisatsioonide staatuse kohta) selgelt tunnistanud, et ta austab liikmesriikide kirikute ja usuühenduste või -koguduste siseriikliku õigusega kehtestatud staatust ega kahjusta seda ning austab samaväärselt ka filosoofiliste ja mitteusuliste

organisatsioonide staatust. Meetmed, mis võimaldavad puudega inimestele tõhusat mittediskrimineerivat juurdepääsu käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkondadele, täidavad olulist rolli täieliku võrdsuse tagamisel tegelikkuses. Lisaks võivad mõnedel juhtudel erivajadustega arvestamise tagamiseks osutuda vajalikuks mõistlike abinõude üksikmeetmed. Kummalgi juhul ei ole vaja meetmeid, mis osutuksid ebaproportsionaalselt suureks koormaks. Selle hindamisel, kas koorem osutub ebaproportsionaalselt suureks, tuleks arvesse võtta ***mitmeid faktoreid, sealhulgas organisatsiooni suurust, ressursse ja iseloomu.*** Mõistlike abinõude ja ebaproportsionaalselt suure koorma põhimõte on kehtestatud direktiivis 2000/78/EÜ ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis.

organisatsioonide staatust. Meetmed, mis võimaldavad puudega inimestele tõhusat mittediskrimineerivat juurdepääsu käesoleva direktiiviga hõlmatud valdkondadele, täidavad olulist rolli täieliku võrdsuse tagamisel tegelikkuses. Lisaks võivad mõnedel juhtudel erivajadustega arvestamise tagamiseks osutuda vajalikuks mõistlike abinõude üksikmeetmed. Kummalgi juhul ei ole vaja meetmeid, mis osutuksid ebaproportsionaalselt suureks koormaks. Selle hindamisel, kas koorem osutub ebaproportsionaalselt suureks, tuleks arvesse võtta***, kas kõnealune meede on teostamatu või ohtlik ja kas seda ei saaks teha teostatavaks ja ohutuks eeskirjade, põhimõtete või tavade mõistliku muutmisega või arhitektuuriliste, side- või transporditõkete kõrvaldamisega või täiendava abi või teenuste osutamisega. Mõistlike abinõude võtmine ei nõua tingimata märkimisväärseid struktuurilisi muudatusi ehitistes, mille struktuur on nende ajaloolise, kultuurilise või arhitektuurilise väärtuse tõttu erilise riikliku kaitse all.*** Mõistlike abinõude ja ebaproportsionaalselt suure koorma põhimõte on kehtestatud direktiivis 2000/78/EÜ ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Mõistlike abinõude võtmatajätmist käesoleva direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis b sätestatud konkreetsel, puudega inimestega seotud juhtumil peetakse diskrimineerimiseks lõike 1 tähenduses.	5. Mõistlike abinõude võtmatajätmist käesoleva direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis b sätestatud konkreetsel, ***puudega inimeste ja lastega, või*** puudega inimestega seotud ***isikutega, kui abinõusid on vaja võimaldamaks nendel isikutel osutada puudega inimesele isiklikku abi, seotud*** juhtumil peetakse

diskrimineerimiseks lõike 1 tähenduses.

Selgitus

Käesolevas muudatusettepanekus laiendatakse mõistlike abinõude võtmine lastele.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5 a. Puude või haiguste tõttu mitterahaliste või rahaliste sotsiaaltoetuste andmisel konkreetse ea kehtestamine on diskrimineerimine.

Selgitus

Keeldumine seoses vanusega sotsiaaltoetuste andmisest, näiteks haiglaravi võimaldamisest ja rahaliste pensionide andmisest seoses puudega, mis on põhjustatud õnnetusjuhtumitest, mis võivad inimest tabada igas eas, on täielik diskrimineerimine.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Olenemata lõikest 2 võivad liikmesriigid ette näha, et erinevat kohtlemist vanuse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui sellel on siseriikliku õigusega põhjendatud õigustatud eesmärk ning kui selle eesmärgi saavutamise vahendid on ***asjakohased*** ja vajalikud. ***Eelkõige ei välistata*** käesolevas direktiivis konkreetse vanuse kindlaks määramist juurdepääsuks sotsiaalhüvitistele, haridusele ***ja teatud toodetele või teenustele***.	6. Olenemata lõikest 2 võivad liikmesriigid ette näha, et erinevat kohtlemist vanuse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui sellel on siseriikliku õigusega ***objektiivselt ja mõistlikult*** põhjendatud õigustatud eesmärk ning kui selle eesmärgi saavutamise vahendid on ***proportsionaalsed*** ja vajalikud. ***Nimetatud erinev kohtlemine ei välista*** käesolevas direktiivis ***laste õiguste kaitsmisele suunatud meetmeid või*** konkreetse vanuse kindlaks määramist juurdepääsuks ***hüvitistele,*** sotsiaalhüvitistele, ***finantsteenustele ja*** haridusele***, välja arvatud mitterahalised või rahalised haigus- ja töövõimetushüvitised***.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Olenemata lõikest 2 ***võivad*** liikmesriigid ***seoses finantsteenuste pakkumisega*** lubada ***proportsionaalseid*** erinevusi kohtlemisel juhul, kui kõnealuse toote puhul on vanuse või puude kasutamine riski hindamisel määravaks teguriks asjakohaste ja täpsete kindlustusmatemaatiliste või statistiliste andmete alusel.	7. Olenemata lõikest 2 ***tuleb kindlustus-, pangandus- ja teiste finantsteenuste pakkumisel nõuetekohaselt arvesse võtta keskmise eluea pikenemist ja aktiivset vananemist, samuti puudega inimeste suurenenud liikuvust ja juurdepääsuvõimalusi ning*** liikmesriigid ***võivad*** lubada erinevusi kohtlemisel juhul, kui kõnealuse toote puhul on vanuse või puude kasutamine riski hindamisel määravaks teguriks asjakohaste ja täpsete kindlustusmatemaatiliste või statistiliste andmete alusel***. Teenusepakkuja peab suutma objektiivselt selgitada märkimisväärselt kõrgemaid riske ja tagama, et erinev kohtlemine on objektiivselt ja mõistlikult põhjendatav õigustatud eesmärk ja selle eesmärgi saavutamise vahendid on asjakohased ja vajalikud. Asjaomased liikmesriigid tagavad, et riski hindamisel aluseks võetud andmed on hiljuti kogutud ja asjakohased, regulaarselt ajakohastatud ja avaldatud. Asjaomased liikmesriigid teavitavad komisjoni ja tagavad, et vanuse ja puude kasutamisel kindlustusmatemaatiliselt määrava tegurina aluseks võetavaid andmeid kogutakse, avaldatakse ja ajakohastatakse regulaarselt. Kõnealused liikmesriigid vaatavad otsuse läbi pärast viie aasta möödumist käesoleva direktiivi ellurakendamisest.***

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) avalikkusele pakutavate kaupade ja teiste teenuste, sealhulgas eluaseme, kättesaadavus. ***Punkti d) kohaldatakse üksikisikute suhtes vaid siis, kui nad tegelevad oma kutse- või äritegevusega.***	d) avalikkusele pakutavate kaupade ja teiste teenuste, sealhulgas eluaseme ***ja transpordi*** kättesaadavus.

Selgitus

Selgitatakse direktiivi ulatust, et transpordi lisamine oleks selgelt arusaadav.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Et tagada puudega inimeste võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine, võetakse:	1. Et tagada puudega inimeste võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine, ***mõistetakse puuet vastavalt ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni määratlusele, ja hõlmatakse ka krooniliste haigustega inimesed, ning*** võetakse:

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) meetmed, mis on vajalikud selleks, et võimaldada puudega inimestele tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs sotsiaalkaitsele, sotsiaaltoetustele, tervishoiule ja haridusele ning avalikkusele pakutavate kaupade ja teenuste, sealhulgas eluaseme ***ja transpordi***, kättesaadavus ja pakkumine, mis tagatakse juba eelnevalt võetud meetmetega, sealhulgas vajalike muudatuste või parandustega. Sellised meetmed ei tohiks osutuda	a) meetmed, mis on vajalikud selleks, et võimaldada puudega inimestele tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs sotsiaalkaitsele, sotsiaaltoetustele, tervishoiule ja haridusele ning avalikkusele pakutavate kaupade ja teenuste, sealhulgas eluaseme, ***telekommunikatsiooni, elektronside, teabe, sealhulgas kättesaadavas vormis, finantsteenuste, kultuuri ja meelelahutuse, hoonete, transpordiliikide ja teiste ühiskondlike***

ebaproportsionaalselt suureks koormaks ega nõuda kõnealus(t)e ***sotsiaalkaitse, sotsiaaltoetuste, tervishoiu, hariduse ning*** kaupade ***ja*** teenuste põhjalikku muutmist ***ega nõuda neile alternatiivide pakkumist; ning***	***kohtade ja rajatiste*** kättesaadavus ja pakkumine, mis tagatakse juba eelnevalt võetud meetmetega, sealhulgas vajalike muudatuste või parandustega. ***Kui diskrimineerimise põhjuseks on tavad, poliitika või menetlus, tuleb võtta meetmeid, et see enam nii ei oleks.*** Sellised meetmed ei tohiks osutuda ebaproportsionaalselt suureks koormaks ega nõuda kõnealus(t)e ***kaupade või teenuste olemuse või kõnealuse eriala, ameti või äri olemuse*** põhjalikku muutmist. ***Muudatus on põhjalik, kui see muudab kaupu või teenuseid või eriala, ameti või äri olemust niivõrd, et kauba- või teenusepakkuja osutab tegelikult hoopis erinevat liiki kaupa või teenuseid;***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) olenemata kohustusest tagada tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs, vajadusel mõistlikud abinõud, välja arvatud juhul kui see osutub ebaproportsionaalselt suureks koormaks.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	b a) lõikes 1 kasutatavat terminit „tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs” kui hoiakuliste või ümbritsevast keskkonnast tingitud takistuste ja tõkete kindlaksmääramist ja kõrvaldamist ja uute takistuste ja tõkete ennetamist, mis pärsivad puuetega inimeste juurdepääsu üldsusele kättesaadavatele kaupadele, teenustele ja rajatistele, olenemata

	takistuse, tõkke või puude laadist. Käesoleva direktiivi sätetest lähtudes ja olenemata takistuste või tõkete kõrvaldamiseks valitud meetmetest tuleb tõhus mittediskrimineeriv juurdepääs puudega inimestele tagada võimaluse korral puueteta inimestega samadel tingimustel ning soodustada puudega inimeste abivahendite kasutamist, sealhulgas liikuvuse ja juurdepääsu abivahendid, näiteks tunnustatud juhtkoerad ja abikoerad, kui see on vajalik. Kui tõhusat mittediskrimineerivat juurdepääsu ei ole võimalik tagada samadel tingimustel ja lähtudes käesoleva direktiivi sätetest, tuleb pakkuda juurdepääsu tagamiseks mõistlik alternatiiv.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 –lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. ***Et hinnata, kas*** lõike 1 ***täitmiseks vajalikud meetmed osutuksid ebaproportsionaalselt suureks koormaks, võetakse arvesse eelkõige organisatsiooni suurust ja ressursse, tema iseloomu, prognoositavaid kulusid, kaupade ja teenuste elutsüklit ning puudega inimeste paremast juurdepääsust tuleneda võivat kasu. Kui*** asjaomase liikmesriigi võrdse kohtlemise poliitika raames kohaldatavad meetmed on piisavalt heastavad***, ei ole koormus ebaproportsionaalselt suur***.	2. Lõike 1 ***tähenduses ei ole koormus ebaproportsionaalselt suur, kui*** asjaomase liikmesriigi võrdse kohtlemise poliitika raames kohaldatavad meetmed on piisavalt heastavad.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Käesolev direktiiv ei piira erikaupade ja -teenuste kättesaadavust reguleerivate ühenduse või liikmesriigi õigusaktide kohaldamist.	3. Käesolev direktiiv ei piira erikaupade ja -teenuste kättesaadavust reguleerivate ühenduse või liikmesriigi õigusaktide kohaldamist. ***Liikmesriigid võtavad võimaluse korral meetmeid, et julgustada teenuste ja kaupade, eelkõige tööstuskaupade pakkujaid välja töötama juurdepääsetavaid lahendusi, näiteks riigihankeid kasutades. Juurdepääsetavad tooted ja teenused on välja töötatud nii, et neid võivad kasutada kõik kasutajad.***

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 10 a
	Mitmekordne diskrimineerimine
	1. Mitmekordse diskrimineerimisega on tegemist juhul, kui isikut diskrimineeritakse käesolevas direktiivis sätestatud kahe või enama põhjuse kombinatsiooni alusel.
	2. Liikmesriigid tagavad, et käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmise vahendid on kättesaadavad kõikidele ennast mitmekordse diskrimineerimise ohvriks pidavatele isikutele.
	3. Liikmesriigid tagavad, et mitmekordsete põhjuste kindlakstegemisel on võimalik hagi tagasi lükata ainult põhjenduse või teise vastuväite abil, mida kohaldatakse kõikidele põhjustele, mille tõttu hagi esitatakse. Kui on kindlaks tehtud ainult üks põhjus, on võimalik hagi tagasi lükata selle põhjusega seotud põhjenduse või

vastuväitega.

Selgitus

Lisatakse mitmekordset diskrimineerimist käsitlev artikkel, mis on piiratud komisjoni teksti põhjendusega 13.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Artikkel 11	Artikkel 11
Et toetada võrdse kohtlemise põhimõtte järgmist, toetavad liikmesriigid dialoogi asjakohaste huvirühmadega, eelkõige valitsusväliste organisatsioonidega, kellel on kooskõlas siseriikliku õiguse või tavaga õigustatud huvi aidata võidelda käesolevas direktiivis esitatud alustel ja selles hõlmatud valdkondades aset leidva diskrimineerimisega.	Et toetada võrdse kohtlemise põhimõtte järgmist, toetavad liikmesriigid dialoogi asjakohaste huvirühmadega, eelkõige valitsusväliste organisatsioonidega, ***vastavate kodanikuühiskonna organisatsioonide, kirikute, usuorganisatsioonide, filosoofiliste ja mitteusuliste organisatsioonidega,*** kellel on kooskõlas siseriikliku õiguse või tavaga õigustatud huvi aidata võidelda käesolevas direktiivis esitatud alustel ja selles hõlmatud valdkondades aset leidva diskrimineerimisega***, ja kõnealune konsulteerimine peaks sisaldama ka direktiivi rakendamise jälgimist***.

Selgitus

Võttes arvesse, et valitsusvälised organisatsioonid on võrdse kohtlemise põhimõtte edendamisse otseselt kaasatud, on vähemasti sama vajalik nimetada ka kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kirikute, samuti usuorganisatsioonide, filosoofiliste ja mitteusuliste organisatsioonide kaasatust, et kajastada vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklit 11 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 17, nagu neid on muudetud Lissaboni lepinguga.

MENETLUS

Pealkiri	Võrdne kohtlemine sõltumata isiku usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest
Viited	KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)
Vastutav komisjon	LIBE
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	EMPL 2.9.2008
Kaasatud komisjon(id) - istungil teada andmise kuupäev	23.10.2008
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Elizabeth Lynne 6.10.2008
Arutamine parlamendikomisjonis	5.11.2008 2.12.2008 20.1.2009
Vastuvõtmise kuupäev	21.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 28 –: 11 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnoch, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Harald Ettl, Richard Falbr, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Roger Helmer, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Őry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Bilyana Ilieva Raeva, Elisabeth Schroedter, José Albino Silva Peneda, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Françoise Castex, Richard Howitt, Rumiana Jeleva, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Viktória Mohácsi, Csaba Sógor, Evangelia Tzampazi, Anja Weisgerber
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Adrian Manole